

29 & 30 september 1995

FORT ORDONNANS

Speciale uitgave

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Relaxed sfeertje kenmerkt bouw van Fort-koepels

'Hoezo hectisch?

Zenuwachtig? Welnee. Het gaat toch prima.' De mannen van Koudijs, in de geïmproviseerde kantine naast het Fort, zitten vrijdagavond zo rond een uurtje of zes lekker relaxed onderuit. 'Ach voor ons zit het erop. Nee, we gaan zo meteen naar huis. Het loopt zoals het lopen moet', zegt een van hen, happend in een sateetje.

Niet alleen de sfeer in de kantine is uiterst relaxed, ook op de bouwplaats zelf heerst een rustige stemming. Het werk gaat zoals het gaan moet, het ligt op schema, het weer blijft uitstekend.

De bouwkraan draait rustig z'n rondjes, iedereen heeft iets van: het kan niet beter gaan. Inmiddels zijn, zo tegen het vallen van de avond, de contouren van de koepels duidelijk zichtbaar geworden.

Lekker

Ook beneden in het Fort zelf, is de stemming lekker. Een ander woord is er niet voor. Gasten van Koudijs happen in een biertje, lopen een rondje door het Fort ('he, nooit geweten, dat we zo iets in Nederland hadden...') en halen aan de receptie een helm om de bouwplaats te kunnen bezoeken.

Zenuwen kwijt

Ook Loes en Jacques Oomen zijn alle zenuwen kwijt. In rustige kwartiertjes knijpen ze even er tussenuit om naar

Met z'n allen aan de soep en de saté

boven te lopen. Om even te kijken hoe 'de jongens' het doen. Jacques Oomen gaat steeds meer glimmen van plezier. Zijn 'grootste bouwkundige operatie van de eeuw' is dat succes wat hij er van verwachtte.

En dat hij zo inmiddels de meest geïnterviewde man van de vrijdag is, doet hem ook zichtbaar plezier. Jammer, dat

je in het Fort geen televisie kunt kijken. Maar inmiddels, zo blijkt uit vele gesprekken her en der, lopen er in honderden huiskamers van Nederland de video mee met de jour

Crisiscentrum

In het Fort zelf is het 'Crisiscentrum' ingericht. Het Fort-bestuur

korte vergaderingen, terwijl via de portofoons ondertussen de contacten met iedereen 'in het veld' worden onderhouden.

Gelukkig zijn er geen nood-situaties te melden.

De vrijwilligers van het Fort zijn ook dit weekend uiterst actief met bewaking, bardiensten, rondleidingen, brandweerdiensten en noem maar op. Zij zorgen er voor, dat beneden in het Fort alles als een geoliede machine draait. Zoals ze dat altijd doen. Want - en het mag zeker in deze Fort Ordonnans best nog wel een keertje benadrukt worden - het hele Fort, of liever gezegd het Nederlands

KOUDIJS
omdat bouwen vakwerk is ....

50 jaar vakwerk

Wij bouwen met u aan de komende 50 jaar

De tijd stond even stil...

Helaas, helaas, hier had niemand op gerekend. Regen, onweer en felle bliksemschichten. In allerijl werden de mensen vanaf de koepels en uit de machines uitgehaald en vliegensvlug naar binnen geloodst.

Zo zie je maar, je kunt alles regelen, behalve het weer.

En omdat we de veiligheid van onze mensen vele malen belangrijker vinden dan het draatboek, werd het werk stil gelegd. De bui duurde precies elf minuten.

Al met al een onverwachte gebeurtenis.

De verloren tijd?

Allemaal even een stapje harder en de schade was weer ingehaald.

Uitgave in samenwerking tussen Koudijs en het Fort aan den Hoek van Holland

Redactie:

Yola Schot
Marijke Brabander

Vormgeving:

Tuurlijk ontwerpstudio

Druk:

Drukkerij Pranger van der Graaf

Joop de Zeeuw blijft onvindbaar....

Joop de Zeeuw is al twee dagen onvindbaar. De adjunct-directeur produktie van Koudijs, met zo'n jaartje of vijftientig ervaring in zijn 'pocket', is op het Fort de manus van alles - het schaaft met de vijf poten.

Alle superlatieven zijn op Joop de Zeeuw van toepassing. Zijn gezin heeft hem overigens al wekenlang nauwelijks gezien.

Vrijdag en zaterdag zijn de dagen voor De Zeeuw. Er wordt geen plank geslagen, geen schroef geschroefd zonder dat hij daar toestemming voor heeft gegeven.

Hij heeft geen tijd om even te praten en zo hoort dat ook te gaan. Dus zeggen wij uit de grond van ons hart: 'Mede door de ervaring, know-how, de inzet en de overtuiging van Joop de Zeeuw dat bouwen echt vakwerk is, is dit werk en alles wat daarbij hoort, geworden wat wij allen hoopten.

Klusje tussendoor

Veel tijd om even naar buiten te gaan, was Loes en Jacques Oomen niet gegund. Toch gingen ze natuurlijk even in op het verzoek van de boogschuttersvereniging van de Hoekse SV De Waterweg.

Zij hadden gekleurde ballonnen meegebracht, die Loes en Jacques aan slarden schoten. Achter elke ballon zat een letter. Wat het woord werd? Koudijs....

"We begonnen met niks"

Gemeentelijke kado's stromen binnen

Koudijs heeft met alle gemeenten, waarin zij bouwt, warme vriendschappelijke banden. En natuurlijk ontbraken de gemeentelijke vertegenwoordigers ook niet op het feest. Vrijdagochtend werd - zoals wij eerder meldden - het start-

sein gegeven door de door de gemeente Brielle aangeboden echte geuzen met kanon. Wethouder Ton v.d. Steen overhandigde namens het college van B & W van Vlaardingen een prachtig schilderij.

De gemeente Voorne bracht een toast uit op de jarige met een oude gerijpte wijn, geschonken in glazen met het wapen van Voorne.

De gemeente Oud-Beijerland heeft voor deze gelegenheid

een prachtige pentekening van het 'oude' raadhuis laten maken.

En het houdt niet op want ook de deelgemeente Overschie kwam met een pentekening.

Even baantje aanleggen

Koudijs staat voor niks. Dat weten we natuurlijk allemaal allang, maar een leuk voorbeeld daarvan is toch weer die jeu de boulesbaan die eventjes snel werd aangelegd op het evenemententerrein. Twee vrachtwagens zand en een shovel had Koudijs meegebracht uit Oud-Beijerland om de jeu de boulers een echte baan te kunnen geven. Met een handjevol enthousiastelingen werd de klus in een korte tijd geklaard.

'Sein veilig'

Vrijdagmiddag om precies half vijf gaf de Genie het sein 'veilig' voor wat betreft de MGB-brug. De opening werd verricht door Jac Oomen die met twee beitels het lint doorhakte, waarop uit de militaire shovel een oorverdovende knal klonk. Naar goed militair gebruik werd op deze gebeurtenis het glas geheven.

Hoezo is bouwen vakwerk?

'Heb je om half vier die verschrikkelijke herrie gehoord? Wat was dat nou?' Die vraag is 100 keer gesteld. Wat het was? De MGB-brug donderde een beetje uit elkaar. Kwestie van een verkeerd schroefje misschien. Maar geen nood. Het is allemaal goed gekomen....

'Alles naar wens'

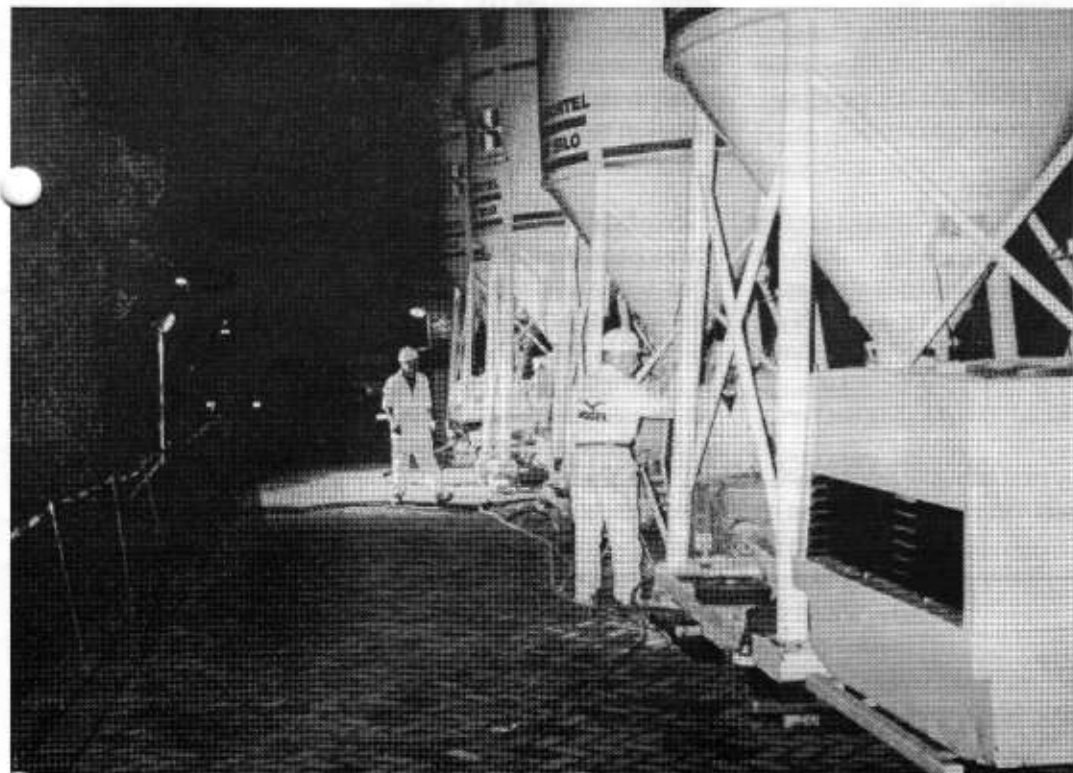
'Alles is naar wens', zegt een lekker ontspannen Jan Wouters, de voorzitter van de stichting Fort aan den Hoek van Holland. 'Wat ik het leukste vind? Die verscheidenheid aan mensen die we nu binnen de Fortmuren hebben. Mensen die elkaar niet kennen en samen iets doen.'

'Natuurlijk zijn er wel kleine probleempjes, maar die zijn er om opgelost te worden.'

'Eigenlijk ben ik een beetje beduusd van dit enorme spektakel. Vooraf leek het of iedereen maar wat deed. Nu is het echt een geheel geworden.'

'Het is een fantastische happening, waar iedereen plezier in heeft.'

"En kijk nou eens"

Silo's by night

Kilometers lange stoet...

Jac. Oomen is een zeer gelukkig man. 'Een jongensdroom he. Je kunt toch nooit bedenken dat voor jou de Maas-tunnel nog eens dicht gaat. Een van de hoogtepunten was toch wel deze stoet. Ik heb er nog geen woorden voor. Meid, je moet je voorstellen, dat wat je ooit als kreet over tafel roept na bijna twee jaar gerealiseerd wordt. De medewerking is van alle kanten fantastisch. Als je zoiets tot stand kan en mag brengen, kun je niet anders dan dankbaar en gelukkig zijn.'

Fort 52 jaar lang 'koepelloos'

Het Fort aan den Hoek van Holland raakte haar koepels in 1943 kwijt. De Duitsers hadden in de Tweede Wereldoorlog het Fort bezet en sloopten de gepantserde koepels er af om ze naar Duitsland over te brengen waar ze - met de kanonnen en stoommachines - werden omgesmolten voor de wapenindustrie.

Het Fort zelf werd aan het einde van de vorige eeuw gebouwd om de in 1872 gereed gekomen Nieuwe Rotterdamsche Waterweg te kunnen verdedigen. Overigens hangt het ontstaan van Hoek van Holland nauw samen met het graven van de Nieuwe Waterweg. In de daarvoor nog veelal buitendijkse vlakke werden noodwoningen neergezet voor de baggeraars, de grondwerkers en de ambtenaren van Rijkswaterstaat. En zo ontstond langzaam maar zeker het dorp Hoek van Holland.

1881

In 1881 werd begonnen met het graven van een diepe kuil in de duinen. Hierin werd het Fort gebouwd. In 1888 werd het gebouw overgedragen aan de militaire autoriteiten. Er konden 9 officieren, 26 onderofficieren en 246 manschappen in worden gelegerd. De oorspronkelijke pantserkoepels werden in 1889 op het Fort geplaatst. In de draaibare koepels werden zware kanonnen geplaatst, waarmee de toegang tot de Nieuwe Waterweg onder controle kon worden gehouden. De zware kanonnen waren - o ironie - gemaakt in de kanongietery van Alfred Krupp AG in het Duitse Essen. De kanonnen zijn alleen tij-

Jan Wouters: "Onze grootste wens vervuld"

dens de strijd in de meidagen van 1940 daadwerkelijk ingezet. Toen de kanonnen, na jaren niet meer gebruikt te zijn geweest, tijdens de meidagen van 1940 werden ingezet, raakten ze binnen anderhalve dag onklaar.

Op 14 mei namen de Duitsers bezit van het Fort. Zij gebruikten het als bakkerij, hospitaal en arrestantenverblijf.

Kazerne

Na de bevrijding werd het Fort tot omstreeks 1954 door de Koninklijke Marine als kazerne gebruikt. Van 1954 tot 1978 fungeerde het als opslagruimte voor de Marine Inventaris Dienst. Daarna ging het Fort op slot.

In 1986 kwamen enkele inwoners van Hoek van Holland op

het idee om een foto-expositie in het Fort te houden.

Uiteindelijk werd er een stichting 'Fort aan den Hoek van Holland' in het leven geroepen, die zich inzet voor het behoud van het Fort.

Inmiddels is in het Fort het Nederlands Kustverdedigingsmuseum gevestigd. De opbouw en inrichting van het museum worden geheel door vrijwilligers uitgevoerd.

Grootste wens

De grootste wens van alle medewerkers van het Fort was altijd de heropbouw van de koepels. Maar ja, geld was er nu eenmaal niet. Totdat Jac. M. Oomen van Koudijs op een gedenkwaardige dag in 1994 zei: 'dat doen wij.'

En de rest is geschiedenis....

Het Kustverdedigingsmuseum wordt mede in stand gehouden door begunstigers.

Men kan begunstiger worden door minimaal 25,- over te maken op rekeningnummer 32.32.90.906 bij de Rabobank, rekeningnummer 81.03.12.328 bij de VSB-bank of Postbanknummer 12.64.57 ten name van de stichting Fort aan den Hoek van Holland. Met een eenmalige bijdrage van minimaal 500,- wordt men 'Begunstiger voor het leven'. Bedrijven kunnen zich aanmelden als sponsor. Dit kost minimaal 300,- per jaar, waarvoor men een naamsvermelding krijgt op het sponsorbord. Zowel begunstigers als sponsors ontvangen een gezinskaart, waarop tijdens de opendagen gratis het Kustverdedigingsmuseum kan worden bezocht. Verder ontvangt men vier keer per jaar de 'Fort Ordonnans'.

**Het was
geweldig**

Jongens bedankt!!

Andeweg

AUDIO & VIDEO
Bang & Olufsen center

P. BEZEMER ijzer en staal b.v.

HILTI

**HOUTGROEP
VAN DRIMMELEN**

b.v., Rotterdamse Schilderscombinatie

Natuursteenbedrijf D.M. van der Wel te Rotterdam

Schildersbedrijf P. v.d. Molen te Hendrik Ido Ambacht

R.N. Jansen Boor- en zaagtechniek te Woubrugge

A&B Electrotechniek te Zuid-Beijerland

A.B. Wolst Mortel B.V. te Dordrecht

Spuitco Asfalt - Spuitwerk-Dakbedekking B.V. te Ridderkerk

Kraanverhuur D. Boekesteijn B.V. te Maasland

't Hooft & Van Prooijen B.V. te Numansdorp

Zuid Nederlandse Staalbouw B.V. Fijnaart

Soeteman B.V. Schilders-, Glas- en afwerkingsbedrijf te Hoek van Holland

PontMeyer Brielle B.V. te Brielle

Hollander Beton B.V. te Muntendam
Timmerfabriek Breevaart B.V. te Mijnsheerenland

Coöperatieve Rabobank "Oud-Beijerland en Omstreken" B.A.

Techn. Installatiebureau Breman Rotterdam B.V.

Buva Rationele Bouw-producten B.V. te Rotterdam

Timmerfabriek Gebr. Bos B.V. te Goudriaan

Credit Lyonnais Bank Nederland te Rotterdam

Verwo Systeemvloeren B.V. te Breda

FORT ORDONNANS

MOL
Bouwmaatschappij

KLOK
CONTAINERS BV

Staalbouw
SE
Eindhoven bv

Euser

N FUNDERINGSTECHNIKEN
J. NEDERVEEN B.V.

BOVERO
PLAFONDS & SYSTEEMWANDEN

Schoonmaak- en Glazenwasserbedrijf
C. Both

SPUITCO

Party-catering en recreatiecentrum
"Bos en Duin"
Kerkhofweg 22, Hoek van Holland

sinds 1897
VOGEL

ORANJE
SLOOPWERKEN BV

transportcentrale rotterdam b.v.

Bruynzeel Zaandam B.V. te
Zaandam

Centraal Bureau Aann. ver.
Holland-Zuid B.V. te
Rotterdam

Schults Schilders B.V. te
Zierikzee

Timmer en Trappenfabriek
VIOS B.V. te Driebruggen

Samenwerkingsverband
Rijnmond Bouw te Schiedam

Lingen Keramiek B.V. te
Capelle aan den IJssel

Van der Hoek Makelaardij te
Oostvoorne

J. Beljaarts & Zoon B.V. schil-
dersbedrijf te Zevenbergen

Konosch Europa B.V. te
Hasselt

Schildersbedrijf S.W. Kooistra
B.V. te Rotterdam

Tuk Kraanverhuurbedrijf te
Klaaswaal

Installatietechniek
P.A.Verkerk B.V.

Herstelt het Fort in oude glorie

KOUDIJS
omdat bouwen vakwerk is ....